

Vzpomínky na Jana Srnce

† 15. 2. 2022

Ahoj Honzo, tedy překvapils mne – tím odchodem. V posledních letech jsme se spíše slýchávali telefonicky a opakovaně jsi mne zval s tím, že se domluvíš s paní Evou, ale nějak to nedopadlo, škoda. Naposled naživo jsme se viděli na mojí doktorské obhajobě – jako vždy upravený, elegantní s motýlkem. Snad Tě ani jinak neznám. Nevzpomínám si, jestli ve škole, když jsi nás učil, jsi měl také motýla, ale ta elegance tam byla. Patřils do „staré školy“ kantorů, kteří dbali velmi na svůj zevnějšek i před námi studenty, kteří jsme naopak svůj zevnějšek nepovažovali za tak podstatný, a protože se zrovna rozmáhaly i v Tuzexu jeansy, tak jsme Ti kontrovali tímhle kovbojským oblečením s pocitem, že jsme in a Ty a Eduard Urban (taktéž sako a košili, ale kravatu) jste v tomto směru in nebyli.

Nechce se mi vzpomínat na to, co jsem se od Tebe naučila, a čím jsi mě osobně do mé profese obohatil. Já si vzpomínám spíše na ty chvíle, které byly s Tebou jenom moje a nikoho jiného. Například jak jsem se cítila velmi poctěná tím, když jsi mi nabídl tykání. Neřeknu Ti ani, kde to bylo a kdy to bylo, už to rozhodně bylo po mojí absolventské promoci. Ale zůstal ve mně ten pocit výjimečnosti, žeš mi to nabídl. Jistě vím, že sis tykal s více mými kolegy, nepátrala jsem po tom, jak se to stalo, ale pro sebe jsem tuhle nabídku opravdu považovala za významnou.

A pak si vzpomínám a mám někde i fotku, když jsem Tě jednou přijela navštívit na Tvoji milovanou chalupu a seděli jsme venku u stolu pod stříškou, něco málo jsme pojedli, už ani nevím co, a také popili kávu a povídali jsme si o lidech, které jsme oba znali - např. o Zbyňkovi Havlíčkovi. Já ho znala jako malá holka z Dobřan, Ty jako spolukolegu. A tak jsme si vyměňovali zážitky a vzpomínky a dobře jsme se u toho bavili. Taky jsi vzpomínal, jak jsi mi ukazoval domeček na horní části zahrady, který sis nechal postavit. Byla to tuším dřevěná stavba a tuším, že i pracovna. Vybavilo se mi to několikrát, když jsem se posléze dala na transakční analýzu a četla jsem si o Berneovi, který si nechal v Karmelu, kde bydlel, taky postavit stranou od obytného domečku, kde bylo příliš rušno, takovou dřevěnou stavbu s tím, že se mu tam lépe koncentruje a psal tam. Třeba to k té profesi patří, mít prostor na soustředění a nebyt rušen. Mimo jiné to dělal i ten Zbyněk.

Honzo, „zemřít znamená připojit se k většině“, takže o samotě se rozhodně nedá hovořit. Pozdravuj tam všechny, které jsme společně znali a užij si nyní v klidu tolik společnosti, kolik chceš. Měj se!

Blanka Čepická

Bohužel si nepamatuji, kdy přesně jsem se o Honzovi Srncovi dověděla. Bylo to někdy za studií a zároveň za mé práce v Psychiatrickém centru Praha. Každopádně jsem pochopila, že jde o jednoho z doyenů oboru, což bylo spojeno s úctou a taky s ostychem. Přes můj původní plán zabývat se náhradní rodinnou péčí jsem během prvních dvou let studia změnila zaměření a začala se věnovat stárnutí. A výzkumu. Kdo dělá výzkum na lidech, tak ví, že jako účastníky je nejněsnější získat ženy vyšším vzděláním. Oproti tomu s muži to bývá nepoměrně těžší. Asi je jasné, kam tyto skutečnosti vedly. Honza byl mou prosbou o zapojení se do výzkumu jako

účastník překvapen, pobaven a přijal to jako výzvu se zvidavostí sobě vlastní. Takto jsme se v posledních cca 15 letech v dlouhodobých projektech potkali několikrát, což postupně vyústilo v kamarádský vztah. Že by mne oplátkou testoval účastník svým vlastním psychometricky podloženým testem, se mi stalo právě jednou. Honza mi z paměti administroval svou povídku, která, musím říct, byla fakt lepší než wechslerovská, kterou jsem ho zkoušela já. Jako jednomu z mála probandů mu nebylo nutné vysvětlovat, že u testování doma nesmíme být rušeni telefonem, návštěvami, televizí atd.

Na vyšetření Honzy jsem se vždy těšila, protože to byly milé příležitosti, kdy jsem se kromě dat do výzkumu dověděla spoustu zajímavého z oboru i veselého z Honzova života. Jo, a Honza rozhodně netrpěl „napoleonským“ komplexem. Byl drobné postavy, já naopak jsem vysoká nadprůměrně a někdy bývá zřetelně nepohodlné pro někoho o tolik menšího se mnou osobně zblízka mluvit. Při takových hovorech si připadám jako „obryně Stáňa“, s Honzou jsem ten pocit nikdy neměla.

Zachránil i mou doktorandskou obhajobu, neboť se v poslední minutě nečekaně a prý náhodou objevil, když už jsem úplně „vycukaná“ myslela, že se pro nedostatečný počet členů komise nebude obhajoba konat. Scénka jak z amerického filmu.

Honza byl spolu s prof. Jaro Krivohlavým čestným hostem a přednášejícím na úvodní akci sekce geropsychologie ČMPS, kterou jsme pořádali s Evou Jarolímovou v březnu 2012. Škoda, že nemáme nahrávku. Mrzí mne, že jsem si vzpomněla, že by bylo skvělé udělat s ním videorozhovor pro naši sekci až v době, kdy už nebyl tak pohotově k dispozici, a tudíž tento videohovor nevznikl.

Bylo mi ctí se s Honzou znát.

Hana Georgi

S panem doc. Srncem jsme zahajovali první U3V v oboru psychologie na FF UK v roce 1989. On jako garant tohoto oboru, já jako dobrovolná organizátorka.

Po skončení prvního ročníku U3V na fakultě všeobecného lékařství UK prof. Vladimír Pacovský prosadil vznik tzv. Přípravného kurzu ke studiu na U3V, jehož vedením jsem byla pověřena. Doc. Jan Srnec byl náruživým podporovatelem seniorského vzdělávání, viděl v něm realizaci svého modelu ROSA (viz str. 94).

Dlouhá léta v mých vzdělávacích programech přednášel.

V září 2017 jsme na 1. LF UK slavili ve Faustově domě 30. výročí založení první pražské Univerzity 3. věku, pozvala jsem tam také pana doc. Srnce. Byl přímo okouzlující, když vzpomínal na naše začátky s U3V spolu s doc. MUDr. Jiřím Neuwirthem, CSc. z 1. LF UK a prof. Ing. Stanislavem Jirešem, CSc., z VŠE.

Škoda, že to bylo naposled...

Dana Steinová

Kdysi v bájných politicky nekorektních 90. letech u komise, které předsedal doc. Srnec, obhajoval svou dizertační práci zaměřenou na zkušenosti českých gayů s diskriminací můj doktorand, uprchlík z Chávezovské Venezuely. Materiál sbíral s velkým osobním nasazením po pražských gay klubech a podařilo se mu získat odpovědi od úctyhodného počtu respondentů. Toto N Honzovi viditelně vrtalo hlavou, až nevydržel a zeptal se v rámci diskuse, jak mohl doktorand získat důvěru tolika homosexuálně orientovaných mužů. Můj doktorand stejně jako já upadl po této otázce do mírných rozpaků, hledali jsme jakési méně osobní vysvětlení, nicméně po chvíli se v očích Honzy rozsvítilo světýlko poznání a zvolal: „Ledaže i vy jste....!“ Otázku nedokončil, ale bylo vidět, že je spokojený s vyřešením tohoto vážného metodologického problému. Doktorand samozřejmě úspěšně obhájil.

Petr Weiss

Jana Srnce jsem potkala poprvé na Klinicko-psychologickém dnu v prosinci 1994. Byl to jeden z oněch předvánočních Dnů, kam chodila řada lidí i mimo psychologickou obec, sál byl plný a pan docent Srnec (jakým pro mne vždy byl) pak o přestávce pobíhal mezi hloučky diskutujících, se všemi se zdravil, na krku mu vlál šátek a do toho hrály koledy pro navození vánoční nálady.

Tehdy se zabýval hodně etikou v psychologii a témata z etiky byla často na programu jeho prosincových Dnů. Píšu „jeho“, protože tradici pětkrát v roce pořádaných odborných setkání v Lékařské domě v Praze ke klinicko-psychologickým tématům spoluzakládal právě s prof. Langmeierem v roce 1979 Jan Srnec a jako předseda psychologické sekce Psychiatrické společnosti měl na starosti prosincový program. Např. v roce 1992 to byl v rámci 68. klinicko-psychologického dne *Fenomén lásky* (přednášeli a diskutovali T. Halík, J. Madlafousek, J. Kocourková, A. Kolářský, J. Růžička, J. Šturma a J. Srnec), v roce 1999 na 103. Dnu *Humor* (T. Kováč, L. Páleník, L. Medved'ová, K. Písková, J. Mareš, L. Smoljak, I. Vyskočil aj.).

V roce 2002 bylo představeno téma *K psychologii demokracie* s úvodní přednáškou M. Klicperové: *Občanský étos a demokratičnost. Výsledky šetření na reprezentativním vzorku ČR v červenci 2002*, a také panelová diskuse na téma *Meze a úskalí svobody*. Mezi další důležitá témata patřily *Limity lidských práv a svobod*, *Eticko-psychologické problémy soudobé společnosti*, *Svoboda a odpovědnost*.

Klinická psychologie však zůstávala tématem Dnů – v prosinci 2003 zvolil Jan Srnec název: *Perspektivy klinické psychologie* a v několika zásadních přednáškách nabídl aktuální obraz oboru:

J. Srnec: Úvodní slovo – M. Svoboda: KP na přechodu do 21. století – J. Růžička: Co ještě potřebuje KP k svému rozvoji – P. Říčan: Spirituální problémy v KP praxi – T. Rodný: KP v éře neurověd – J. Ženatý, D. Krejčířová: Perspektivy KP z pohledu postgraduálního vzdělávání – P. Goldmann: Právní otázky KP – B. Čepická: Otázka doporučených postupů v KP diagnostice - E. Šiška: Netradiční psychofyziologické přístupy v KP diagnostice.

Témata byla naprosto nadčasová, stejně tak bychom mohli sestavit program Klinicko-psychologického dne i nyní, po téměř 20 letech.

Ve Čtvrtletním zpravodaji ČMPS v září 2004 byla uvedena lapidární anonce: V pondělí 13. prosince 2004 od 9.00 do 13.30 hod. v Lékařském domě, Praha 2, Sokolská 31 se koná 127. klinicko-psychologický den. Koordinátor: Doc. PhDr. Jan Srnec. Tradiční předvánoční tematika.

Možná ani Jan Srnec ještě v září netušil, jak zdařilý program se mu podaří sestavit. Vsadil vše na jednu kartu – na *Hudbu na rozcestí*. Úvodem zaznělo vyprávění prof. J. Stavěla o jeho vztahu k „závažné“ hudbě: pro něj byla klasická hudba „šifrou transcendentna“. Šlo o výběr z celkem tříhodinového Stavělova vyprávění z oslavy jeho 80. narozenin.

Poté následovalo sdělení doc. V. Matouška „o Buddhovství jediného zvuku“ s ukázkou, dále Z. Šimanovského „Hudba jako cesta k sebepoznání“, přednáškovou část pak ukončili M. Franěk a P. Mužik „o nadužívání hudby“. Působivým vyvrcholením programu 127. Dne byla „varianta“ na světově úspěšný projekt „Vivat Comenius“ (šlo tehdy o provedení v desítkách zemí světa). Pozvání Jana Srnce vyhověl autor projektu Alfred Strojček a osobně přednesl Komenského texty, když s sebou přivedl prof. M. Petráše, který zahrál Suitu J. S. Bacha pro sólové violoncello. Další „hvězdou“ programu byl znalec jazzové i populární hudby, dr. Lubomír Dorůžka, v závěrečném diskusním bloku.

Soudím, že účastníkům tohoto 127. Dne se dostalo díky Janu Srncovi kulturně-psychologického zážitku vrchovatou měrou.

Na březnovém Klinicko-psychologickém dnu roku 2006 se konala slavnostní událost – Rada ČMPS udělila čestné členství Haně Junové, Jiřímu Hoskovci, Janu Srncovi a Jaro Křivohlavému. Vzpomínám si, jak jsem tehdy v květinářství objednávala jednu dámskou a tři „pánské“ květiny. Byly krásné všechny bez rozdílu, takže vůbec nevadilo, když pánové Hoskovec a Křivohlavý kytici galantně přenechali svým doprovázejícím chotím, zatímco Jan Srnec a Hana Junová si ji hrdě třímali sami. Po programu se konalo malé posezení, jehož jsem měla čest se také účastnit. Bylo zajímavé sledovat, s jakým vzájemným respektem byl veden rozhovor, sdělovány zkušenosti, vzpomínky humorné i neveselé.

Neméně zajímavou vzpomínku mám na jednu z redakčních rad Čsl. psychologie. Tehdy bylo praxí nechat členům redakční rady nahlédnout do revizí schválených recenzenty a rozhodnout o zařazení do čísla. Rukopisy kolovaly mezi přítomnými, občas padla nějaká otázka. Náhle Jan Srnec zabodl svůj zrak na konkrétní místo v textu, zvedl obočí a rozpřel odbornou diskusi k popisované metodě výzkumu ve studii. Už si nevzpomínám, zda článek „prošel“, ale bylo zřejmé, že texty jsou zvažovány a zkoumány ještě i po doporučení recenzentů.

S Janem Srncem jsem se potkala ještě v roce 2018, kdy mu předseda ČMPS – opět osobně na Klinicko-psychologickém dnu – vyjádřil čestné uznání u příležitosti 90. narozenin za celoživotní přínos v oblasti klinické psychologie. Bylo znát, že už váží každou aktivitu, byl ve svém projevu úsporný a přesto inspirující.

Vážím si toho, že jsem se mohla s panem docentem setkávat.

Jindřiška Kotrlová

Rozloučení nad rakví doc. PhDr. Jana Srnce, CSc. dne 22. 2. 2022 (nekrácená verze). Pronesl Jiří Růžička.

Vážený pane docente, milý kolego a příteli, Honzo,

dostal jsem smutnou povinnost doprovodit Tě na Tvé poslední cestě z kostela a zároveň bych Ti chtěl něco říct od srdce a ze srdce nejen za sebe, ale také za mnohé psychology, za Tvé studenty, žáky a kolegy.

Začnu osobními vzpomínkami, protože jsi byl pro mne – a zůstaneš i nadále - jednou z nejdůležitějších osob, jedním z nejdůležitějších mužů, které jsem za svých studií na Filosofické fakultě UK potkal. Vzpomínám si, jak jsem přijel coby voják základní vojenské služby na přijímací pohovor na katedru psychologie v Celetné ulici, a jak jsi se mnou mluvil. Byl jsi pozorný a Tvé černé oči, bystrý pohled a celé Tvé nastavení ukazovalo, že mě opravdu posloucháš. Necítil jsem se být vyšetřován, ale vnímal jsem Tvůj zájem a připravenost naslouchat tomu, co budu říkat. To na mne velmi zapůsobilo. Ve Tvém pohledu byla lidskost, zájem – a také jsem vnímal, že bezpečně poznáš, zdali něco nepředstírám, či neříkám nesmysly.

Pak už jsem se s Tebou častěji viděl během studia a moc rád na tu dobu vzpomínám. Mezi námi studenty jsi byl považován za jednoho z nejdůležitějších a nejchytřejších lidí na katedře. Kolegyně oceňovaly Tvůj šarm, černé oči, vzdělaného ducha a černou hřívu básníka. Byl jsi pro nás studenty působivým reprezentantem katedry psychologie, filosofické fakulty a také celého společenství psychologů. Učil jsi metodologii a diagnostiku. Musím říct, že jsem na Tvé přednášky chodil rád. Těšil jsem se na ně, užíval jsem si to, jak mluvíš, myslíš a jak umíš srozumitelně a s velkým nasazením pro věc hovořit o tom, co bylo předmětem přednášky. Oceňoval jsi psychologický výzkum. Na řadě výzkumných projektů ses podílel a mnohé jsme se o něm a jeho metodologii a metodách ve Tvých hodinách dozvěděli. Neopomněl jsi uvést příslušnost oborové metodologie k jejím obecným vědeckým a filosofickým předznamenáním. Mnohému z toho jsem se naučil. Došlo mi, že diagnostika je forma výzkumu, ale také experiment a především rozhovor. Psychologie, včetně klinické, je prostoupena a provázána etikou. Nikolí oborovou normou, za kterou je vydávána, ale mravností, transcendentálními duchovními hodnotami, které jsou jejími prameny, i odkazovací autoritou.

I díky Tobě jsem poznal diagnostiku, která je souborem měření, cítění, intuice a konstruktivního myšlení, pochopil jsem smysl diagnostiky postavené na otevřeném rozhovoru i na situačním vztahu protagonistů. Uvědomil jsem si, že diagnostika bez srdce je bludná. Zdůrazňoval jsi, že má ústít k pochopení a zvážení všech výsledků klinicko-psychologických i dalších relevantních vyšetření, dojmů i osobních pocitů. Závěr vyšetření tedy nekončí diagnózou, ale je výrazem pochopení situace člověka v nouzi i v možnostech, jak ji vlastními prostředky ve spolupráci s odborníky a dalšími lidmi překonat. Proto je otevřeným textem, měním se pohybem. Chápal jsi klinický psychologický rozhovor jako bezprostřední a přímé setkání jednoho člověka s druhým, které má umožnit nejen poznání, ale také otevřít cestu k následné psychologické, medicínské i sociální pomoci. Bytostně jsem cítil, že máš k lidem respekt a úctu a že duševní nemoc nechápeš jako degradující stigma. Byl jsi nadmíru přemýšlivý, citlivý a ohleduplný muž, slovy Václava Havla, slušný člověk.

Ke svým učitelům jsi choval vděk, úctu a respekt a byl jsi k nim loajální. To byla další věc, jež mi učarovala, a kterou jsem se od Tebe snažil přebírat. Vztahová půda je součástí ducha

univerzit. Ve vztazích se počínají nápady, posiluje invence, rodí tvorba. Vztahové poměry na fakultách jsou obrazem stavu duše akademické půdy. Všechno se začalo měnit po šedesátém osmém. Nebylo vůbec snadné okupaci a normalizaci přežít, a to zejména v akademickém prostředí. Možná že ještě těžší to bylo po revoluci. Ale svědectví lidí, kteří s Tebou na katedře byli, dokládá, že jsi obstál – řečeno ústy PhDr. Olgy Marlinové, Tvé zesnulé kolegyně a kamarádky. Opakovaně říkala: „*Honza byl jedním z několika málo lidí, kteří mi na katedře psychologie po mém návratu z exilu opravdu nezištně pomáhali*“.

Rok, ve kterém byla Československá republika napadena Sovětským svazem, byl pro mne obzvlášť těžký, tím spíš, že jsem invazi zažil se svou dívkou a kolegyní ze studií Darií Bortovou v Anglii, daleko od domova a svých blízkých. Britové nám poskytli možnost univerzitního vzdělání. Právě tam jsem začal chápat dosahy pozitivizmu i vlivy kulturních specifik. Ačkoli jsi měl vědecké založení, vzdělání i mysl, bylo patrné, že v sobě chováš střeoevropského ducha, ctíš jeho kulturu, máš respekt k filozofii a humanitním vědám, chováš lásku k umění. Ostatně Tvůj bratr založil slavné Černé divadlo. Během studia ve Velké Británii jsem často vzpomínal na Tvoji charismatickou osobnost, vnímal jsem Tě jako někoho, kdo je pilířem a oporou v mém zahraničním studiu, a měl významný duchovní vliv na mou rezignaci na exil a návrat do Československa.

Myslím si, že jsi jedním ze zakladatelů klinické psychologie u nás. Považoval jsi za ekvivalentní postavení psychologa vůči ostatním vysokoškolským zdravotníkům, jmenovitě lékařů, a také jsi to požadoval. Poučil jsem se, že je užitečné a nutné vnímat psychologa jako specialistu, který neprovádí servis pro lékaře, ale je samostatným specialistou v rámci zdravotnictví. Ještě jedna věc pro mne byla opravdu důležitá a spolu se podílela na mých krocích při návratu z exilu. Tvůj postoj a přesvědčení mi velice pomohly založit Asociaci klinických psychologů a společně s kolegy nastartovat zákonné normy umožňující plně hradit psychologické služby ve zdravotnictví tak, aby legislativa a vzdělávání psychologů i postavení psychologa bylo srovnatelné s medicínskými obory.

Tvoje pojetí klinické psychologie bylo mnohem širší, než je tomu nyní. Rozhovor bylo nutné vést vždy také s ohledem na situaci pacienta a ošetřujícího personálu. Byl sis vědom toho, že kliničtí psychologové nepůsobí jen na psychiatrii, ale také na odděleních somatické léčby a jinde ve zdravotnictví. Proto jsi považoval slušné medicínské vzdělání alespoň na úrovni absolventa střední zdravotnické školy za samozřejmé. Psychoterapii pro klinické psychology jsi nechápal jako ústřední a jiným metodám nadřazenou. Psychologické poradenství různého typu, krizovou intervenci, specifické výchovné, edukační a sociálně psychologické metody práce s jednotlivcem a rodinou, ale také se zdravotnickým personálem i okolím pacienta jsi pojímal jako samozřejmé a nezbytné. Introspekce a extrospekce, stejně tak jako myšlenkové experimenty a dedukce i nové samostatné indukce a jejich aplikace k nim patřily samozřejmě. Velmi ses zasazoval za týmovou spolupráci různého výzkumného i léčebně vzdělávacího a reflexního (supervizního) charakteru.

Milý Honzo, naučil jsem se od Tebe mít oborovou důstojnost, oborovou čest a oborové sebevědomí. Nikdy jsi neuvažoval o redukci psychologie na biologii, fyziologii, neurofyziologii, ani na kybernetiku a robotiku. To mi pomohlo navázat na mé předchůdce a prosadit klinickou psychologii na stejnou úroveň jako lékařství, či jiné odbornosti hrazené z veřejného pojištění. Domníval jsem se, že svou povahou celostní, mnohovýrovňový a mnohobarevný obor se po založení Asociace klinických psychologů bude vzdělávat a rozvíjet

všemi směry svobodně, různorodě a vždy v úzkém sepětí s kulturními, společenskými i individuálními modalitami lidského bytí na světě. To se – žel – nestalo a klinická psychologie se ubírá jinou a mnohem užší cestičkou, než jsme si oba dva představovali.

Po roku 2000 jsi přišel také na naši vysokou školu, při jejímž zakládání jsem se opíral o ducha Tardyho, Jana Patočky, Odehnala, Severové, Sedlákové, Syřišťové i o Tvé pojetí psychologie. Měl jsem za to, že psychologie je něčím specifickým, ušlechtilým, zodpovědným a tajemným. Že tudíž musí být velmi odborná, vzdělanostně obsažná, a to nejen psychologicky. Musí se, jak zdůrazňoval profesor Tardy, sytit, inspirovat a opírat o jiné obory, a to nejen humanitní a přírodovědné, ale též o umění.

Když se pak naplnil čas a zákon umožnil vznik vysokých škol, neváhal jsem spolu s Jaroslavem Skálou a s Tvou důvěrou a podporou prosadit studium jednooborové psychologie a získat státní souhlas i oborové akreditace nezbytné k zahájení výuky psychologie.

Milý Honzo, děkuji Ti za to, že jsi také studentům naší školy poskytoval své vědomosti, znalosti, zkušenosti a také svoje srdce.

Ještě jednu skutečnost nemohu pominout. Choval jsi k lidem úctu, respekt a jako samozřejmost jsi totéž od nich očekával nejen ke své osobě. V našich končinách je úcta velmi vzácná a málo rozšířená „zboží“. Zvláště staří, nemocní a bezbranní to pociťují neustále. Vím, že jsi jejich nedostatkem nemálo trpěl. V jedné věci Tě však potkalo velké štěstí, a to v osobě Tvé životní partnerky Evy. Všichni jsme Ti ji přáli. Žádné podrobnosti neznám, ale vždy z ní k Tobě vyzařovala láska, která Tě provázela až do posledních chvil Tvého života. Pánbůh jí zaplat'! Stejně tak i Tvým potomkům, Tvé rodině!

Je čas se s Tebou rozloučit, milý Honzo, je čas naposledy pozdravit pana docenta, kolegu, učitele, kamaráda, blízkého člověka na jeho další pouti.

Honzo, měli jsme štěstí, že jsi tu s námi byl!
Bůh buď milostiv Tvé duši!

Jiří

Sestaveno 28. března 2022.

*Květen 2018, v Lékařském domě,
fotografovala Jana Majzlíková.*

Z rodinného archivu.

Jan Srnec (zleva) s bratrem Miroslavem

*Bratři Srncovi:
zleva Miroslav, Jan, Jiří*

ROSA:

„**R** znamená **Racionální postoj** - rozumět svému stárnutí, být informován o nevyhnutelných změnách, které naše stárnutí provázejí; anticipovat (předjímat) tyto změny a připravit se na ně.

O znamená **Orientaci na budoucnost** - umět (a nepřestávat) plánovat i v krátkodobé perspektivě; posilovat radostná očekávání, že vždycky se najde něco, na co se člověk může těšit, i kdyby to byla jen maličkost.

S znamená **Sociální kontakty** - udržovat a dále pěstovat přátelské vztahy, přijímat a dávat lásku - v rodině i mimo ni; zajímat se o dění kolem, v ideálním případě sami se na něm podílet.

A znamená **Aktivitu** - pokud to jen trochu zdravotní stav dovolí, neustávat v činnosti - tělesné i duševní; nespokojit se jen s životní "údržbou", ale dělat něco "navíc", co člověka těší, co mu přináší radost“ (Srnc, 1998, s.3).